

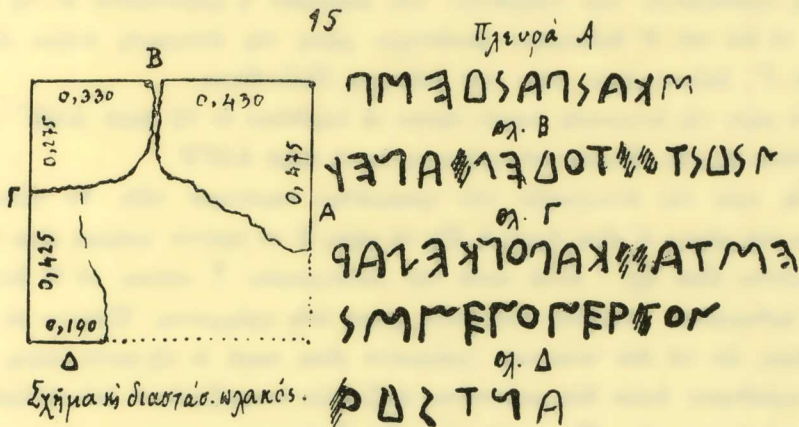
Ἐπρόσθεσεν, ὅτι ἂν ἡ Διοικητικὴ Ἐπιτροπὴ ἐξηκολούθει τὰς ἐργασίας της ἤθελε προτείνει νὰ γενῆ διάταγμα περὶ τούτου· ἀλλὰ τούτου μὴ ὄντος κατορθωτοῦ, ἐπεριωρίσθη εἰς τὸ νὰ ὀμιλήσῃ φιλικῶς τὸν κ. Σπανιωλάκη νὰ δεχθῆ τὸ βᾶρος τοῦτο, καὶ ἐπιθυμοῦσε νὰ παρακινήθῃ καὶ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς Γραμματεῖς. Ἐνεκρίθη ἡ γνώμη τοῦ Γραμματέως καὶ προσκληθεὶς ὁ κ. Σπανιωλάκης παρεκινήθη νὰ πράξῃ κατὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας Γραμματέως.

- Σ. Τρικούπης
- Δ. Χρηστίδης
- Κ. Ζωγράφος
- Α. Μαυροκορδάτος
- Χ. Κλονάρης
- Ι. Ρίζος

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ. — Ἐπιγράμμα ἐν Σικίνῳ, ὑπὸ Ἀντ. Κεραμοπούλλου.

Ἡ ἐπιγραφὴ μαρμαρινή βάσις ἢ δημοσιευομένη ὑπὸ Ζαφειρίου Γαβαλά, Ἡ νῆσος Σίκινος, 1931, σ. 38 (ἀριθ. 15) καὶ 39 ἀνεῖχε πιθανῶς ἀρχαῖον ἄγαλμα ὄρθιον, ὕπερ ἐνεκοιτάζετο καὶ ἐστερεοῦτο διὰ τῆς ὑπὸ τοὺς πόδας συναφοῦς πλίνθου εἰς τὴν ἐπάνω «ἐλλειψοειδῆ», ὡς λέγεται ἐκεῖ, κοιλότητα, γνωστὴν γενικῶς ἐκ τῆς ἀρχαίης τέχνης.

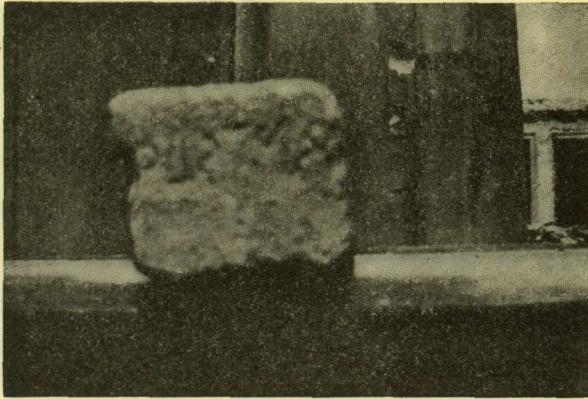
Ἡ κατανομὴ τῶν τεσσάρων μερῶν τῆς ἐπιγραφῆς εἰς τὰς τέσσαρας πλευρὰς τῆς βάσεως (εἰκ. 1), ὡς λέγεται ἐν σ. 39, εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου ἐσφαλμένη,

Εἰκ. 1

ἐπειδὴ δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὰς φωτογραφίας τῶν λίθων, ἅς μοι ἔδωκεν ὁ κ. Γαβαλάς. Οὕτω τὸ μέρος ἀντιδο (εἰκ. 2 ἐνταῦθα) ἀποδίδεται εἰς τὴν πλευρὰν τὴν σημειουμένην ἐν τῷ σχήματι τῆς σ. 39 διὰ τοῦ γράμματος Δ', ἐν ᾧ ἡ πλευρὰ αὕτη κατὰ

τὴν συνολικὴν φωτογραφίαν τῶν λίθων (εἰκ. 3) φέρει τὸ μέρος s καὶ παῖδες πα
Ἐπειτα ἡ πλευρὰ αὕτη εἶναι πλήρης εἰς τὸ ἀριστερὸν ἄκρον, ἐν ᾧ ὁ λίθος ἀντιδο
εἶναι ἀντιθέτως ἀκέραιος δεξιὰ καὶ ἐλλιπὴς ἀριστερά. Ὡστε τὸ μέρος τοῦτο τῆς
ἐπιγραφῆς ἀντιδο ἀνήκει εἰς τὴν πλευρὰν τὴν σημειουμένην ἐν τῷ ἐκεῖ σχήματι διὰ
τοῦ Α'. Αἱ δύο ἄλλαι πλευραὶ εἶναι καθ' ὅλου ἀκέραιαι (εἰκ. 4 καὶ 5). Ἐπειδὴ δὲ εἰς
τὸ δίστιχον μέρος τῆς ἐπιγραφῆς (εἰκ. 5) ἐγένετο φανερὰ ἡ στενοχωρία, ὥστε ὁ
χαράκτης νὰ καταλίπη τὸν μονόστιχον ἐν ταῖς ἄλλαις πλευραῖς κανόνα καὶ ἐπειδὴ

Εἰκ. 2

μετὰ τὴν λέξιν ἔργον κατα-
λείπεται κενὸς ὁ πολὺς ὑπάρ-
χων χώρος, συνάγεται, ὅτι
τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἐπιγρα-
φῆς εἶναι τὸ τέλος αὐτῆς.

Δεχόμενος, ὅτι τὸ μέρος
ἀντιδο εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς
ἐπιγραφῆς, συνάγω, ὅτι τὸ
δίστιχον μέρος τῆς ἐπιγρα-
φῆς ἀνήκει εἰς τὴν συνεχο-
μένην πλευρὰν τὴν δηλου-
μένην ἐν τῷ σχήματι διὰ
τοῦ Β', ὡς ὑποβάλλει καὶ

ἡ καλὴ προσαρμογὴ τῶν τμημάτων τοῦ μαρμάρου ἡ ἐμφαινόμενη ἐν τῇ εἰκ. 3.
Οὕτω τὸ διὰ τοῦ Β' δηλούμενον μονόστιχον μέρος τῆς ἐπιγραφῆς ἀνήκει εἰς τὴν
πλευρὰν Γ', βεβαιουμένου οὕτω τοῦ ὀνόματος Πα|σιδίου.

Τὰ μέρη τῆς ἐπιγραφῆς λοιπὸν πρέπει νὰ ληφθῶσιν ἐν τῇ σειρᾷ ΔΑΒΓ' καὶ νὰ
ἀποδοθῶσιν εἰς τὰς πλευρὰς τοῦ σχήματος ἐν τῇ σειρᾷ ΑΔΓΒ'.

Ὡς πρὸς τὴν ἀντιγραφὴν τῶν γραμμάτων παρατηρῶ τάδε. Τὸ τελευταῖον
γράμμα τοῦ μέρους Α' εἶναι ἡμισυ Α. Εἰς τὸ μέρος Β' τὸ πρῶτον γράμμα εἶναι Μ=σ.
Τὸ πέμπτον εἶναι ὄχι Τ ἀλλὰ κατὰ τὴν φωτογραφίαν ϩ κόππα, τὸ δὲ ἕκτον Ο,
μεθ' ὃ ἐφθαρμένος, ἀγνωστον ἀπὸ πότε, χώρος ἐνὸς γράμματος. Ἐπονται αἱ λέξεις
τόδε σᾶμα, ὧν τὰ δύο τελευταῖα γράμματα εἶναι σαφεῖ ἐν τῇ φωτογραφίᾳ, ἀλλὰ
παρεγνωρίσθησαν ἕνεκα δύο κοιλοτήτων ὀριζοντίων στεγαζομένων ὑπὸ τὸ ἀριστερὸν
ἄκρον τοῦ ὑπερμεγάλου Μ=μ. Ἄν ἦτο ἐδῶ Ξ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχη καὶ ἡ κατακό-
ρυφος γραμμὴ. Ὁ στίχος οὗτος ἔχει τὰ γράμματα ἀσυμμέτρως μεγάλα εἰς τὸ
ἀριστερὸν ἡμισυ. Εἰς τὸ μέρος Γ' κατὰ τὴν θέσιν τοῦ πέμπτου γράμματος φαίνεται
εἰς τὴν φωτογραφίαν ὡς ἕχνος Μ=σ, μεθ' ὃ πέραν τοῦ ἀρμοῦ τῆς ῥωγμῆς ὡς κάτω
ὀριζοντία γραμμὴ τοῦ Ξ.

Εικ. 3

Εικ. 4

Εικ. 5

Κατὰ ταῦτα ἡ ἀπόπειρά μου ἄγει κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἐξῆς οὐχὶ ἀνεπίδεκτον βελτιώσεως ἀνάγνωσιν καὶ συμπλήρωσιν :

Ἐπιγράμματος Ἰσχυροῦ καὶ παῖδες Πασιδίου | τὸδε σᾶμα |
ἔστα[σε] καλὸν κενεῖον | ἰσμενον ἔργον.

Διὰ τῆς διαιρέσεως μετὰ τὸ ἐπιγράμμι οἱ τρεῖς πρῶτοι στίχοι ἔχουσιν ἀνὰ 15 γράμματα, ὁ τέταρτος 16, ὁ δὲ πέμπτος διὰ τὴν βραχύτητα κεῖται ἔξω τῆς συγκρίσεως ταύτης. Κατὰ μέρη ὑπάρχει βεβαίως μέτρον, ἀλλὰ τὸ σύνολον δὲν φαίνεται, ὡς εἶναι σύνθετος, νὰ ἐπεχειρήθη ἐμμέτρως ὡς ἐλεγείον, κατὰ τὴν ἀνάγνωσίν μου τοῦλάχιστον.

Ἡ ἀνωτέρω μορφή τοῦ ἐπιγράμματος δὲν δηλοῖ τὸ ὄνομα τοῦ εἰκονιζομένου, ὅταν ἡ γενική πασιδικῶν ἀνήκει εἰς τὸ παῖδες.

Ἄν ὁ εἰκονιζόμενος ἦτο θεός, τὸ ὄνομα θὰ ἦτο εὐνόητον ἐκ τοῦ τεμένου τοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ θὰ ἴστατο τὸ ἄγαλμα· ἐλατρεύετο δ' ἐν Σικίνῳ ὁ Πύθιος Ἀπόλλων, οὗτινος γινώσκωμεν πολλὰ ἀγάλματα ἀρχαῖα ἐν τῇ εἰκαζομένῃ (πρὸς τοὺς τοῦ Πτώου) στάσει, κοινῇ καὶ εἰς ἀρχαίους ἀνδριάντας.

Πρὸς θεὸν δὲ κατατείνει ἢ συμπλήρωσις [ἐπιγράμμι]. Καὶ δικαιολογεῖται μὲν πως οὕτω ἡ παρουσία τοῦ ἐνικοῦ ἔστασε, ἂν καὶ ὑπάρχουσι καὶ οἱ παῖδες τοῦ πασιδικῶν, οἵτινες ὅμως ἠδύναντο νὰ εἶναι μικροί, δι' ὃ καὶ ἔμειναν ἀκατανόμαστοι, ἐν ᾧ ὁ Ἰσχυροῦς ἠῆξαστο, ὥστε νὰ ἐφέληται τὸν ἐνικὸν ἔστασε· ἀλλὰ ἡ λέξις σᾶμα εἶναι εὐχρηστος ἐπὶ ἐπιταφίων εἰκονικῶν ἀνδριάντων, ὅτε τὸ ἔργον θὰ ἠκόνιζε τὸν συναγόμενον πατέρα πασιδικῶν, οὗ τὸ ὄνομα νοεῖται τρόπον τινὰ δις. Διὰ τοῦτο θὰ ἦτο δυνατὸν ἴσως νὰ προταθῶσι καὶ ἄλλαι μορφαί, ὡς π. χ.: Ἰσχυροῦ καὶ παῖδες πασιδικῶν | τὸδε σᾶμα ἔστα[σαν] κλ., ὅτε συμπληροῦμεν ἔστα[σαν], πρὸς ὃ ἀντίκειται ἡ στενότης τοῦ χώρου καὶ ἡ τελεία ἀοριστία τοῦ ἐπιγράμματος Ἡ: Ἰσχυροῦ πασιδικῶν καὶ παῖδες πασιδικῶν | τὸδε σᾶμα ἔστα[σε] κλ. ἢ: Ἰσχυροῦ ἐπιγράμμι καὶ παῖδες, πασιδικῶν | τὸδε σᾶμα ἔστα[σε] κλ., ὅτε ἀποδίδομεν ἀδεξιότητα εἰς τὸν συνθέτην τοῦ ἐπιγράμματος, τάξαντα τὸ πασιδικῶν ἐν τοιαύτῃ θέσει, ὥστε νὰ προκύπτῃ ἀμφιβολία, ἂν τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸ παῖδες ἢ εἰς τὸ σᾶμα.

Ἄλλ' ἀφ' οὗ τὸ ἔργον εἶναι σᾶμα καὶ ἔδει νὰ εἰκονίζῃ τινὰ, τότε ἡ ἐγγὺς γενική πασιδικῶν πρέπει νὰ ἀνήκει εἰς τὸ σᾶμα, ὅτε οἱ παῖδες εἶναι πάντως τοῦ Ἰσχυροῦ, ὡς τοιοῦτοι δέ, ὑπεξοῦσι ὄντες, ἐπέτρψαν νὰ τεθῆ κατωτέρω ὁ ἐνικὸς ἔστασε. Ὡστε ἡ πρώτη σύνθεσις τῆς ἐπιγραφῆς ἴσταται, ἀλλ' ὅχι ὅσον ἡ ἐπομένη, ἐνθα ἀντὶ ἀσυμβιβάστου πρὸς τὸν λίθον καὶ τοὺς χρόνους γενικῆς πασιδικῶν προετίμησα δοτικὴν πασιδικῶν καὶ ἀντὶ τοῦ ἐπιγράμμι πατρωνύμιόν τι: Ἰσχυροῦ π. χ. ἀνδριάντων καὶ παῖδες πασιδικῶν | τὸδε σᾶμα ἔστα[σε] καλὸν κενεῖον ἔργον. Οὕτω καὶ οἱ παῖδες καὶ τὸ σᾶμα εἶναι ἀσύγχυτα.

Ἐάν ἄλλος τις τάξῃ τὰ μέρη τῆς ἐπιγραφῆς κατ' ἄλλην σειρᾶν, δύναται ἴσως νὰ ἐπιτύχῃ καὶ ἄλλην σύνθεσιν, εἰ καὶ ὀρθὸν θὰ ἦτο νὰ εἶχομεν τελειότεραν περιγραφὴν τοῦ λίθου, ἵνα μὴ ἀποδίδωμεν σχεδὸν μετεώρως σφάλματα—ἔστω καὶ συγγνωστὰ ἅτε ἀνθρώπινα—εἰς τὸν ἀγαπητὸν καὶ φιλότιμον ἐκδότην.

ΧΗΜΕΙΑ. — Προσδιορισμὸς τοῦ βάρους μεγάλων φορτίων μελάσσης,* ὑπὸ Κ. Βέη.

Ἡ διὰ θαλάσσης μεταφορὰ μεγάλων φορτίων μελάσσης γίνεται σήμερον δι' ἐιδικῶν πλοίων φερόντων ἐντὸς τοῦ κύτους αὐτῶν δεξαμενᾶς ἐκ χάλυβος, ἐν αἷς τοποθετεῖται ἡ μελάσσα.

Αἱ δεξαμεναὶ αὗται εἶναι ὠγκομετρημέναι ὑπὸ ἐπίσημον ἐγγύησιν εἰς τρόπον ὥστε εἰς ὠρισμένον ὕψος μελάσσης νὰ ἀντιστοιχῇ ὠρισμένος ὄγκος ταύτης.

Ἴνα ἤδη εὐρεθῇ τὸ βᾶρος τοῦ φορτίου, μεταχειρίζονται μὲν ἐνίοτε κατὰ τὴν φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν ἐιδικὰ μηχανήματα — εἰδὸς τι μετρητῶν βάρους — ἀλλὰ ταῦτα τυγχάνοντα λίαν εὐπαθῆ παρέχουν ἀμφισβητήσιμα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἀποτελέσματα. Προτιμᾶται ὡς ἐκ τούτου συνήθως νὰ προσδιορίζεται τὸ βᾶρος τοῦ φορτίου διὰ τῆς μετρήσεως τοῦ συνολικοῦ ὄγκου τῆς μελάσσης ἐν ταῖς δεξαμεναῖς καὶ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ εὐρεθέντος ὄγκου ἐπὶ τὸ μέσον ἐιδικὸν βᾶρος ταύτης· ὡς τοιοῦτον δὲ θεωρεῖται τὸ ἐιδικὸν βᾶρος τοῦ μίγματος πολλῶν δειγμάτων ἀναλόγως ληφθέντων ἐξ ὅλων τῶν δεξαμενῶν.

Οὕτω προσδιορίζεται τὸ βᾶρος καὶ τῶν παρ' ἡμῖν διὰ τὴν ἐγχώριον οἰνοπνευματοποιίαν εἰσαγομένων φορτίων μελάσσης.

Ἀλλὰ καὶ ὁ τρόπος οὗτος τῆς μετρήσεως παρουσιάζει ἀμφιβολίας, ἐξ οὗ συχναὶ ἀμφισβητήσεις καὶ δίκαια μεταξὺ τῶν συναλλασσομένων. Τοιαῦται δὲ ἀμφισβητήσεις ἀντιστοιχοῦσαι ὡς πρὸς μὲν τὸ βᾶρος εἰς 7 % περίπου χρηματικῶς δὲ εἰς 10.000.000 δρχ. ὡς ἕγγιστα, ἐκκρεμοῦν εἰσέτι μεταξὺ τῶν Ἑλλην. Οἰνοπνευματικῶν Ἑταιριῶν καὶ τῆς μεγάλης Ἀγγλικῆς Ἑταιρίας The Pure Cane Molasses Company L^{td}.

Ἡ κυριώτερα αἰτία σφάλματος κατὰ τὸν ὡς ἄνωθι προσδιορισμὸν τοῦ ἐιδικοῦ βάρους τῆς μελάσσης εἶναι ἡ ἐξῆς: Τὸ βιομηχανικὸν τοῦτο προϊόν ἔρχεται εἰς τοὺς λιμένας τῆς ἐκφορτώσεως ἐγκλειῖον πάντοτε μὲν φουσαλλίδας ἀέρος πολλακίς δὲ καὶ διοξειδίου τοῦ ἀνθρακος· τὸ δεύτερον τοῦτο ἀέριον προέρχεται, ὡς ἴσως ὑπάρχει, ἐκ διαφόρων μικρᾶς ἐντάσεως ζυμώσεων δυναμένων νὰ ἀναπτυχθῶν κατὰ τὸν πλοῦν ἢ καὶ κατὰ τὴν ἀποθήκευσιν τῆς μελάσσης ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τῆς παραγωγῆς της. Προκειμένου λοιπὸν νὰ προσδιορισθῇ τὸ ἐιδικὸν βᾶρος της κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν, πρέ-

* C. VÉY. — Détermination pratique du poids de cargaisons de melasse.